

Goedendag,

Ik ben Albert Korper, voorzitter van de Stichting Vrije Horizon.

En vanuit deze functie wil ik het vanavond met u hebben over windturbinevelden op de Noordzee.

Voor alle duidelijkheid: Vrije Horizon wil niet weggezet worden als *weer* een Stichting die zich verzet tegen de komst van windmolens.

Integendeel. Vrije Horizon is zich bewust van de noodzaak tot verandering.

En is voor terugdringen van CO₂, de echte doelstelling van het klimaatakkoord. Schone, CO₂ vrije energie, voor u, voor mij, maar vooral ook voor de generaties na ons.

Zijn wij het daarom eens met alle besluiten van dit kabinet? Nee, wij hebben een andere mening wat betreft het gevolgde proces en de locatiekeuze. Daarover zo meer.

Dia 2.

Het doel van deze bijeenkomst is:

1. Het delen van de voorgeschiedenis en de reeds beschikbare informatie.
2. Onduidelijkheden wegnemen om duidelijkheid te scheppen
3. Toelichten waar de verschillen van inzicht maar ook van keuzes tussen Rijksoverheid enerzijds en lokale overheden, ondernemers en bewoners anderzijds door ontstaan.

Dia 3

Gaat u even met mij mee in een stukje geschiedenis.

Hoe zijn we in deze situatie verzeild geraakt?

In 2013 hebben ruim 40 partijen het Energieakkoord gesloten. Duurzame groei, terugdringen van CO₂ uitstoot in 2020 met 20% met als einddoel in 2050 tachtig tot 95% ten opzichte van 1990.

Energie uit wind is *een* van de energiepijlers waarop dit akkoord leunt.

Plaatsen van windturbines op land is de meest voordelige manier om hier uitvoering aan te geven.

Het zal u niet ontgaan zijn dat daar een toenemende weerstand is ontstaan. Veel actiegroepen van bewoners, maar ook lokale overheden, die deze turbines niet of niet dichtbij wensen.

GEBREK AAN DRAAGVLAK.

Daarom de keuze om de turbinevelden op zee te plaatsen. Ongeveer twee keer zo kostbaar, maar zo voorkom je de weerstand die op land ontstaat.

Er werd onderzoek gedaan naar lokaties van Zeeland tot de Wadden om te kijken waar dit vanaf 3 mijl uit de kust mogelijk zou zijn. Aanname: dit zou 40% voordeliger zijn.

Om 'draagvlak' te verwerven, werden een groot aantal betrokken partijen uitgenodigd door het ministerie van I&M om deel te nemen aan een in het leven geroepen overlegstructuur.

Hieraan namen onder meer deel de lokale en provinciale overheden, lokale ondernemers, bewoners, ANWB, visserij, watersportverbond, zandwinning etc.

Dankzij de argumenten *en* de lobby activiteiten van deze deelnemers is het plan van 3 mijl, 5,4 km inmiddels van tafel.

De ministeries hebben gekozen voor grootschalige parken op de reeds aangewezen gebieden Hollandse Kust en Borssele.

Met 1 wijziging.

Omdat de capaciteit op deze locatie niet past, wordt het gebied naar de kust toe uitgebreid met 2 mijl, ofwel 3, 5 km.

EEN VLUCHT NAAR VOREN?

Dan zou je zeggen: doel bereikt, niet zeuren.

Dat is in elk geval de manier waarop de minister van EZ zich uitlaat. "we hebben goed geluisterd naar de stake holders".

Geluisterd wel, maar er echt iets mee gedaan?

In onze ogen onvoldoende.

Ook op 18 kilometer uit de kust zijn deze turbinevelden zeer goed te zien.

Niet met mist, maar wel op die mooie dagen waarop de stranden vol met bezoekers zitten.

Uit onderzoek door bureau ZKA, in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is gebleken dat in dat geval 6% van de dagrecreanten wegblijven. en 8% van de verblijfs-toeristen.

Dit heeft een enorme impact op de - van toerisme afhankelijke - kwetsbare kustgemeenten. Een terugloop van inkomsten van vele tientallen miljoenen euros.

JAARLIJKS.

Ik kom daar zo op terug.

Vanuit de overlegstructuur met het Ministerie van I&M werd ook een visualisatie gemaakt van het effect van dit nieuwe plan, 18km uit de kust, maar dan langs vrijwel de hele Hollandse kust.

Deze visualisatie werd in december 2014 getoond aan de leden van de Stuurgroep van het Platform Maritieme Windmolenparken.

De wethouders van Noordwijk, Zandvoort, en Katwijk, bijgestaan door enkele ambtenaren en mijzelf.

De letterlijke reacties van de wethouders, vaak geciteerd in de media: WIJ SCHRIKKEN ONS ROT! De echte impact werd toen pas duidelijk. In al haar omvang. IN *POTENTIE* VELE MALEN ERNSTIGER DAN DE CONCLUSIES UIT HET ZKA RAPPORT.

Op verzoek van de stuurgroep werd toen toegezegd dat de visual ook getoond zou worden aan de gemeenteraden van de kustgemeenten .

Wat verderop in het overleg werd toen door het Ministerie gesteld dat dit alleen kon onder embargo van geheimhouding. DAT hebben de wethouders terecht geweigerd.

Het door I&M naar buiten gebruikte argument was, dat het tool nog niet uitontwikkeld was. En er geen toezegging gedaan kon worden op welke termijn deze visualisatie wel openbaar zou worden. Let wel, ook kamerleden en ministers werden niet geïnformeerd. En het besluitvormingsproces liep verder.

De stuurgroep heeft toen besloten zelf een visualisatie te ontwikkelen, Bij hetzelfde bedrijf wat ook van het Ministerie de opdracht kreeg.

Vlak voordat deze visualisatie gereed was en naar buiten gebracht kon worden, maakte het Ministerie 2 weken geleden de visualisatie openbaar. Dankzij een beroep op de Wet Openbaarheid Bestuur van de VVD Zandvoort

Tot onze grote verbazing gaf dit andere beelden dan de beelden die in december vertoond werden.

Weliswaar dezelfde afstand, dezelfde hoeveelheid, maar 'minder scherp'. De gepubliceerde visual was gebaseerd op 'gemiddeld weer langs de kust'. M.a.w. wat lichtere, bewolkte achtergrond. Zachter om te zien.

Bij navraag door RTVNH bij het Ministerie bleek dat 'de getoonde visual niet dezelfde beelden waren als de beelden die eind december getoond werden'.

Manipulatie van beeldvorming, kopten de media in.

Op een gemiddelde dag zijn de stranden beduidend minder vol dan op helder dagen.

Reden voor ons om onze visualisatie wel af te stemmen op heldere dagen.

En ja, wij zijn de eersten om toe te geven dat je niet dagelijks deze beelden zult zien. Maar in de zomer toch zeker op 46% van de dagen. Bron: KNMI.

DIA 4.

Wat wij begrijpen is, dat dit kabinet een bewuste en duurdere keuze maakt om van land naar zee te gaan bij gebrek aan draagvlak op land.

Wat wij niet begrijpen is, dat je dan een lokatie aanwijst waar je *opnieuw* geen draagvlak mee creëert. En dat terwijl er op zee voldoende ruimte is en ook al aangewezen locaties, verder uit de kust, waar je alle turbines (ook die van Borssele) tot 2023 kwijt kunt. Bijvoorbeeld IJmuiden Ver. Een locatie die sociaal en economisch verantwoord is.

DIA 5

Economisch verantwoord?

De Minister van EZ zegt toch dat plaatsen van turbinevelden dicht onder de kust geld bespaart?

Ja, in de basis is dat waar. Uitgaand van de - in opdracht van de ministeries door bureau Decisio uitgevoerde Maatschappelijke Kosten en Baten analyse, is dit minder duur. Doen dus!

Na doorrekenen van de antwoorden van de Minister aan de Kamer, waarin hij stelt dat het verplaatsen van 700 MW van Borssele naar IJmuiden Ver 300 miljoen euro meer kost, komen wij tot de conclusie dat het verplaatsen van de velden voor de Noord- EN Zuid-Hollandse Kust 900 miljoen meer kost. Gekapitaliseerde waarde, over 20 jaar.

Dus: 45 miljoen euro per jaar. Dat is veel geld.

Maar nadere bestudering van de MKBA leert, dat dit proces op niveau van de BV Nederland de uitkomsten berekent. Wat niet meegenomen wordt, zijn de effecten op lokaal niveau. Terugloop inkomsten door wegblijven van recreanten en toeristen. Het hieruit voortvloeiende banenverlies.

Bovendien gaat de MKBA uit van 20 miljoen bezoekers langs de hele Nederlandse kust. Terwijl - na wat onderzoek op Internet - ditzelfde Decisio in 2011 een rapport heeft ge-

schreven (Ruimte voor recreatie op het strand; onderzoek naar een recreatiebasiskustlijn) waarin de totalen langs de Nederlandse Kust optelt tot aanmerkelijk meer!!

21 miljoen dagrecreanten en 40 miljoen overnachtingen.

Voor uw beeldvorming: in de 21 miljoen dagrecreanten zijn Scheveningen, Zandvoort en Bloemendaal opgenomen voor respectievelijk 990 duizend dagrecreanten voor Scheveningen, 394 duizend voor Zandvoort en 56 duizend voor Bloemendaal.

In dit rapport geeft Decisio ook aan, dat Scheveningen en Zandvoort eigen onderzoeken hebben laten doen. Hieruit komen andere cijfers. Voor Scheveningen 12 miljoen dagrecreanten per jaar, voor Zandvoort 4,6 miljoen per jaar.

De Stuurgroep heeft het bureau Buck International Consultants gevraagd een eerder rapport nog eens tegen het licht te houden op basis van de nu bekende informatie.

DIA 6

Voor de duidelijkheid: Buck rekent met de nieuwe bezoekersaantallen, wel met omzetcijfers per bezoeker, maar

NOG STEEDS met de uitkomsten van bureau ZKA.

Gebaseerd op deze foto uit het onderzoek.

EEN (1) veld van 32 windturbines. op 12 mijl afstand.

NIET op een beeld van 80 turbines.... niet op een beeld van 200 turbines... ook niet op een beeld waarbij de hele horizon VOL staat met windturbines. Waar u ook kijkt.

6% op basis van 32 molens op 12 mijl afstand. Een behoudend uitgangspunt, die 6%.

DIA 7

Buck concludeert in haar addendum op het eerder verschenen rapport het volgende:

- bij 6% terugloop in bezoekersaantallen kost dit de ondernemers in de kustgemeenten JAARLIJKS tot 65 miljoen euro omzet.
- Dat is gelijk te stellen aan een verlies van 1550 banen. NIET in dramatische, voorpagina trekkende aantallen. 10 hier, 12 daar. Maar even in perspectief: ruim 7 keer de aantallen van aluminiumfabriek ALDEL in Delfzijl. Waar de heer Samsom zich onlangs bijzonder druk over maakte in een artikel in Het Parool.

Oh ja, en de besparing was 45 miljoen euro per jaar?

DIA 8.

WAT DAN?

Het Platform Maritieme Windmolenparken heeft steeds - en doet dat nu ook - als alternatief het gebeed IJmuiden Ver aangedragen. Dat gebied staat ook op het netvlies van de Minister. Maar pas NA 2023.

Waarom IJmuiden Ver?

- De mogelijkheid om de gebieden Noordhollandse en Zuidhollandse kust te concentreren op 1 locatie.
- Bij gebruik van bijvoorbeeld 8 MW turbines zijn er minder turbines nodig om aan de 2100 MW te komen. Dus ook minder funderingen en minder kabellengte. Extra besparingen? Nog niet meegenomen in de MKBA.
- Geen vertragende procedures. En daardoor het in de hand houden van de kosten. IJmuiden Ver is een aangewezen ontwikkelgebied. Waar - bij wijze van spreken - morgen de vergunningen voor verleend kunnen worden. De oppositie waarschuwt de Minister telkens opnieuw dat de doelstellingen van het Energieakkoord (14% in 2020. 16% in 2023) niet tijdig gerealiseerd worden. Iets waarvoor ook de Rekenkamer afgelopen week nog waarschuwde. Dus waarom niet morgen beginnen op IJmuiden Ver?
- Bijkomend voordeel: op IJmuiden Ver staat al jaren een windmeter van Essent / RWE. Deze toont aan dat de opbrengst hier 9% hoger is dan dicht onder de kust.
- IJmuiden Ver tast de eigenheid van het prachtige kustlandschap niet aan. Waardoor de toeristen niet wegblijven. En u, ik, maar ook onze kinderen kunnen blijven genieten van die eindeloze weidsheid van een ongeschonden horizon.
- En bovendien, en met dat gegeven wil ik dit verhaal afsluiten, IJmuiden Ver is strategisch verstandiger.

Dia 9

De Minister heeft het gehad over plannen om in de toekomst aan te sluiten op een Europees netwerk op zee. Met de Britse, Duitse, Noorse en Deense turbinevelden. Op dit beeld ziet u dat IJmuiden Ver daar veel beter voor gepositioneerd is dan de gebieden in het zicht van de kust. En bovendien voldoende ruimte overhoudt om een deel van de toekomstige uitbreidingen op te vangen.

IJmuiden Ver is toekomstbestendiger!!

Een Wind / Win / Win situatie.

DIA 10

Ik wil graag afsluiten met een citaat van een van de grotere investeerders in windturbinevelden op zee..

Leest u zelf en trek uw eigen conclusies.